

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2016

RASTLINSTVO, ŽIVOČÍŠTVO A CHRÁNENÉ ČASTI PRÍRODY

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Aký je stav druhov a biotopov európskeho významu?

Podľa výsledkov priebežného monitoringu druhov európskeho významu (EV) z Komplexného informačného a monitorovacieho systému sa k roku 2016 nachádzalo **v nepriaznivom stave** (nevyhovujúci, príp. zlý) **75,7 % druhov** (pokles o 1,8 % oproti predchádzajúcemu roku). Z biotopov európskeho významu bolo **v nepriaznivom stave 45,4 %** (pokles oproti predchádzajúcemu roku o 14,1 %).

Aký je stav v ochrane a starostlivosti druhov rastlín a živočíchov?

Ohrozenosť nižších rastlín v SR predstavuje v súčasnosti **11,4 %** a ohrozenosť **vyšších rastlín** činí **14,6 %**, pričom **chránených** je **19,7 %** vyšších rastlín vyskytujúcich sa v SR.

cich sa v SR. V rámci živočíchov je ohrozených **24,2 % stavovcov** a **6,6 % bezstavovcov**, pričom chránených je spolu cez 3 % druhov.

V roku 2016 sa pripravoval a medzirezortne prerokovával **zákon o inváznych druhoch**, čo súviselo s pozastavením prípravy **aktualizácie národnej stratégie pre invázne nepôvodné druhy**.

Aký je stav a vývoj národnej sústavy chránených území a európskej sústavy NATURA 2000?

V súčasnosti je na území SR spolu **1 092** tzv. **maloplošných chránených území (CHÚ)** a 23 tzv. **velkoplošných CHÚ národnej sústavy** klasifikovanej stupňami ochrany (2. – 5.) s rozlohou **1 147 059 ha** (bez vzájomných prekrytov), čo tvorí **23,4 %** rozlohy SR (medziročne bol reálne zaznamenaný pokles výmery CHÚ kvôli výraznému zníženiu výmery ochranného pásma NP Slovenský raj).

V roku 2016 bolo **schválených 7 programov starostlivosti** o CHÚ a ďalších 15 programov bolo zaslaných do schvaľovacieho procesu na okresné úrady v sídle kraja.

V rámci **európskej sústavy CHÚ NATURA 2000** sa v roku 2016 pokračovalo v **príprave projektov ochrany** pre vyhlásenie území európskeho významu (ÚEV) neprekrývajúcich sa s národnou sústavou CHÚ, ako aj **v procese doplnenia národného zoznamu ÚEV** v zmysle záverov rokovania s Európskou komisiou (EK) z roku 2012 ohľadne dostatočnosti vymedzenia ÚEV. **Dopracovaných a prerokovaných** bolo prvých **6 programov starostlivosti o chránené vtáčie územia**.

Kľúčovým cieľom ochrany biodiverzity je do roku 2020 zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov v SR, zabezpečiť ich revitalizáciu a racionálne využívanie ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu ako príspevok Slovenskej republiky k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle.

VPLYV BIOTY NA ĽUDSKÉ ZDRAVIE

K **biologickým faktorom životného prostredia** človeka patria **živé organizmy** (rastliny, živočíchy, huby, ľudia, mikroorganizmy). Ich **vplyv na zdravie človeka** je do veľkej miery pozitívny (priamo či nepriamo), čo vyplýva z ich služieb, príp. služieb celých ekosystémov, ktoré človeku poskytujú (napr. čistenie ovzdušia a vody, ochrana pred povodňami a suchom, opelenie plodín či hygienicko-psychologické služby).

Vplyv **mikroorganizmov** na zdravie človeka môže byť pozitívny i negatívny. Niektoré mikroorganizmy tvoria prirodzenú súčasť prostredia orgánových sústav človeka (napr. baktérie v tráviacom trakte), iné naopak, ako napr. vírusy, spôsobujú choroby. Rôzne druhy **baktérií** sa môžu podieľať na vzniku alergií, alebo môžu spôsobovať rôzne infekčné bakteriálne ochorenia. Z **mnohobunkových** organizmov nepriaznivo vplývajú na zdravie človeka napr. **článkonožce** – roztoče, spôsobujúce alergiu a kožné ochorenia; hmyz – uštipnutím môže spôsobiť alergiu alebo preniesť pôvodcu infekcie; kliešť obyčajný – môže prenášať napr. pôvodcu zápalu

mozgových blán. Prenášačmi rôznych ochorení môžu byť aj stavovce, napr. potkany, psy, mačky, vtáky... Významný nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a hospodárstvo môžu mať aj invázne **nepôvodné druhy rastlín**. V prípade ich masového rozšírenia menia charakter biotopov, ohrozujú pôvodné druhy rastlín a vytvárajú homogénne monocenózy. Niektoré sú známe ako alergény (zlatobyľ, ambrózia palinolistá), iné vyvolávajú rôzne kožné poranenia (boľševník obrovský). Alergennými vlastnosťami sa vyznačuje aj peľ iných – **pôvodných** druhov rastlín (napr. breza bradavičnatá). Jednou z najvýznamnejších zložiek bioty s pozitívnym vplyvom na ľudské zdravie je **zeleň**, ktorá plní jednak **hygienicko-zdravotnú funkciu** (úprava mikroklimy v meste, tienenie, zvyšovanie vlhkosti vzduchu, znižovanie rýchlosti vetra, filtračné účinky a znižovanie hladiny hluku), ako aj **psychologickú, estetickú** či **rekreačnú funkciu**. Z ekosystémov plnia významnú úlohu najmä mokrade, lesné a jaskynné ekosystémy (napr. na speleoterapiu).

MONITORING DRUHOV A BIOTOPOV

Monitoring rastlín, živočíchov a biotopov európskeho významu prebiehal na vybraných trvalých monitorovacích lokalitách (TML) v modifikovanej podobe podľa platných metodík monitoringu. Predmetom monitoringu je **66 typov biotopov** európskeho významu, **146 druhov živočíchov** a **49 druhov rastlín** európskeho významu. Monitoring bol vykonaný

na 646 TML pre živočíchov, 220 TML pre rastliny a 76 TML pre biotopy. **Komplexný informačný a monitorovací systém (KIMS)** bol doplnený o 6 283 zoologických a 9 826 botanických výskytových záznamov vrátane chránených a invázných druhov. Údaje sú priebežne zverejňované na stránke www.biomonitoring.sk.

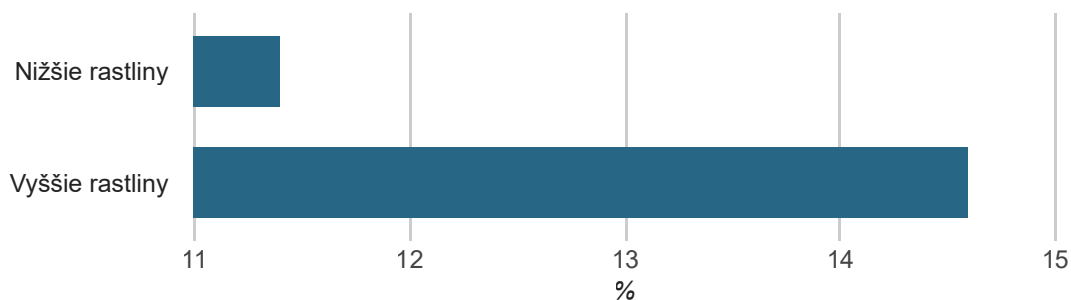
RASTLINSTVO

Ohrozenosť voľne rastúcich rastlín

Stav ohrozenosti taxónov rastlín je spracovaný podľa aktuálnych červených zoznamov. V SR je ohrozených (v kategóriách CR, EN a VU) v súčasnosti **1 046 druhov nižších rastlín**,

pričom je ohrozená tretina machorastov a skoro štvrtina lišajníkov. Z **vyšších rastlín** je ohrozených **527 druhov**.

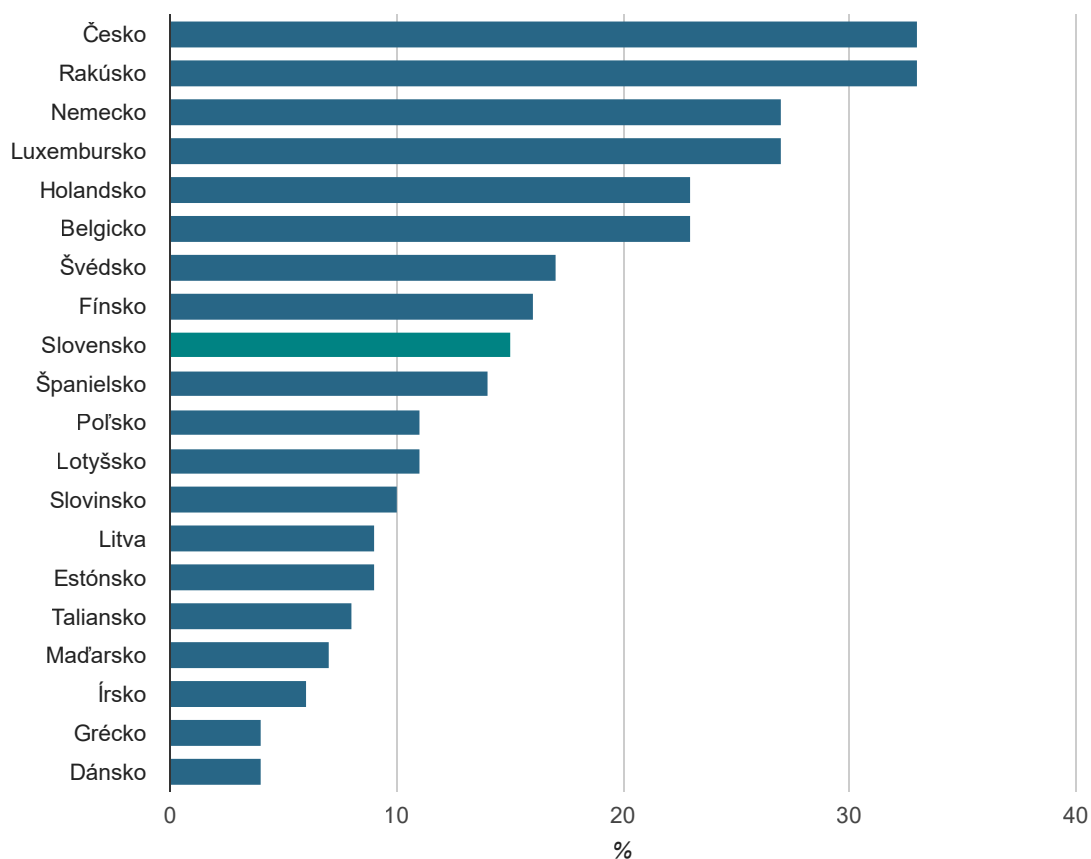
Graf 048 I Podiel ohrozených taxónov rastlín

Zdroj: ŠOP SR

Najviac kriticky ohrozených druhov flóry pochádza z biotopov globálne ohrozených v celej strednej Európe (rašeliniská, mokrade, zaplavované lúky, slaniská, piesky). Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve priama alebo nepriama deštrukcia týchto stanovišť, pričom niekde doteraz nepoznáme ich pravé príčiny.

Graf 049 | Medzinárodné porovnanie ohrozenosti vyšších rastlín

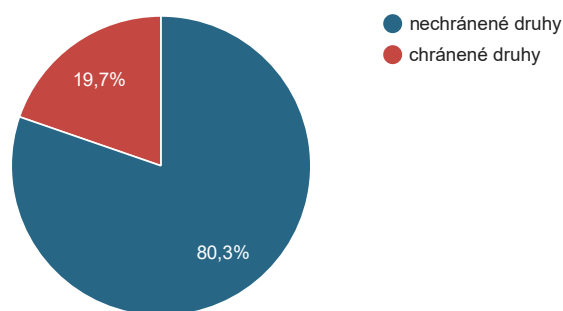
Zdroj: OECD (2015)

Druhovú ochranu rastlín

Druhovú ochranu rastlín je upravená **zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny** v znení neskorších predpisov a **vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z. z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V súčasnosti je **chránených**

823 druhov a poddruhov rastlín vyskytujúcich sa v SR, z toho 713 druhov vyšších (cievnatých) rastlín (19,7 %), 23 druhov machorastov (2,5 %), 17 druhov lišajníkov (1,1 %) a 70 druhov vyšších húb (2,8 %).

Graf 050 | Podiel chránených druhov vyšších rastlín

Zdroj: ŠOP SR

V roku 2016 neboli v platnosti žiadne programy záchranu pre druhy rastlín a žiadne neboli ani spracované a predložené na

schválenie (vrátane programov starostlivosti).

Invázne druhy rastlín

Trend výskytu a vývoja invázných nepôvodných druhov (v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), ale aj ostatných nepôvodných druhov s vysokým inváznym potenciálom, **sa zhoršuje**. Súvisí to s pomerne veľkým výskytom pozemkov s neznámym alebo nevysporiadaným vlastníctvom, na ktorých nie je zabezpečovaná pravidelná starostlivosť (napr. kosenie, pastva)

v súlade s druhom pozemku. Ich populácie sa rozširujú aj napriek aktivitám na ich elimináciu, pretože zásahy nie sú kvôli problematickému vlastníctvu pozemkov celoplošné a systematické.

Zoznam invázných druhov rastlín v rámci vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. zahŕňa **6 druhov** a **1 rod** bylín a **4 druhy drevín**:

- **ambrosia palinolistá** (*Ambrosia artemisiifolia*),
- **glejovka americká** (*Asclepias syriaca*),
- **bolševník obrovský** (*Heracleum mantegazzianum*),
- **netýkavka žliazkatá** (*Impatiens glandulifera*),
- **zlatobyľ kanadská** (*Solidago canadensis*),
- **zlatobyľ obrovská** (*Solidago gigantea*),
- **pohánkovec (kridlatka)** (*Fallopia sp.*; syn. *Reynoutria*),
- **pajaseň žliazkatý** (*Ailanthus altissima*),
- **beztvarec krovitý** (*Amorpha fruticosa*),
- **kustovnica cudzia** (*Lycium barbarum*),
- **javorovec jaseňolistý** (*Negundo aceroides*).

V roku 2016 sa pripravoval a medzirezortne prerokovával **návrh zákona o invázných nepôvodných druhoch**, ktorý by mal zabezpečiť implementáciu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 zo dňa 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov (ďalej len „nariadenie EÚ“). Pripravovaný zákon má upravovať kompetencie a rozsah **národnej stratégie pre invázne nepôvodné druhy** a akčných plánov, preto z uvedeného dôvodu nebola vypracovaná v roku 2016 jej aktualizácia. V súvislosti s predmetným nariadením EÚ bolo v roku 2016 **prijaté vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1141**, ktorým sa prijíma **zoznam invázných nepôvodných druhov** vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia EÚ. Obmedzenia vyplývajúce z nariadenia EÚ sa vzťahujú na druhy zaradené na zoznam Únie (14 druhov rastlín) a sú platné aj pre SR. Medzi inými druhmi rastlín sa v zozname EÚ nachádzajú a majú zakázaný predaj aj akvaristicky a pestovateľsky významné druhy *Cabomba caroliniana*, *Eichhornia*

crassipes, *Lysichiton americanus* a *Myriophyllum aquaticum*.

Pokračovalo sa tiež v **mapovaní invázných druhov** rastlín. Zmapovaných bolo 73 lokalít invázných druhov rastlín v chránených územiach alebo ich ochranných pásmach na celkovej výmere 280 ha a 63 lokalít mimo chránených území (v 1. stupni ochrany) na výmere 2 499 ha. Údaje boli naplnené do Informačného systému taxónov a biotopov.

V roku 2016 bolo **odstraňovanie** invázných druhov rastlín realizované na 75 lokalitách v chránených územiach na výmere 25,5 ha (ktoré nadväzovalo na opatrenia vykonávané aj v predchádzajúcich rokoch). Týkalo sa najmä 3 druhov nepôvodných a invázných druhov rastlín (*Fallopia japonica*, *Heracleum mantegazzianum*, *Solidago canadensis*). Mimo chránených území sa odstraňovali najmä 3 druhy invázných rastlín na 27 lokalitách na výmere 4,4 ha (*Fallopia japonica*, *Heracleum mantegazzianum*, *Solidago canadensis*).

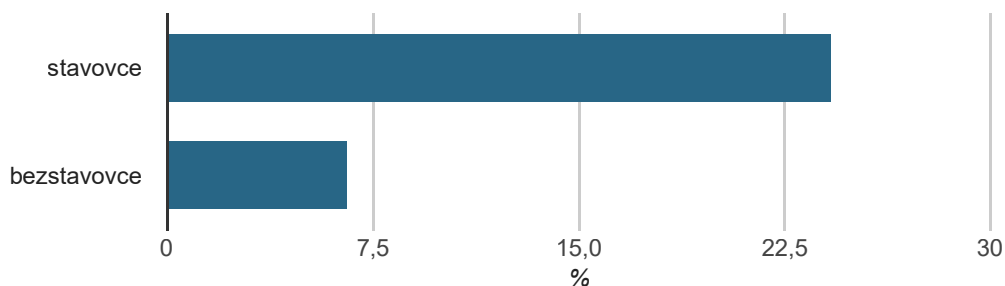
ŽIVOČÍŠTVO

Ohrozenosť voľne žijúcich živočíchov

Stav ohrozenosti jednotlivých taxónov živočíchov je spracovaný podľa **aktuálnych červených zoznamov živočíchov**.

Podľa nich je spolu ohrozených **1 636 bezstavovcov** a **100 taxónov stavovcov** (v kategóriách CR, EN a VU).

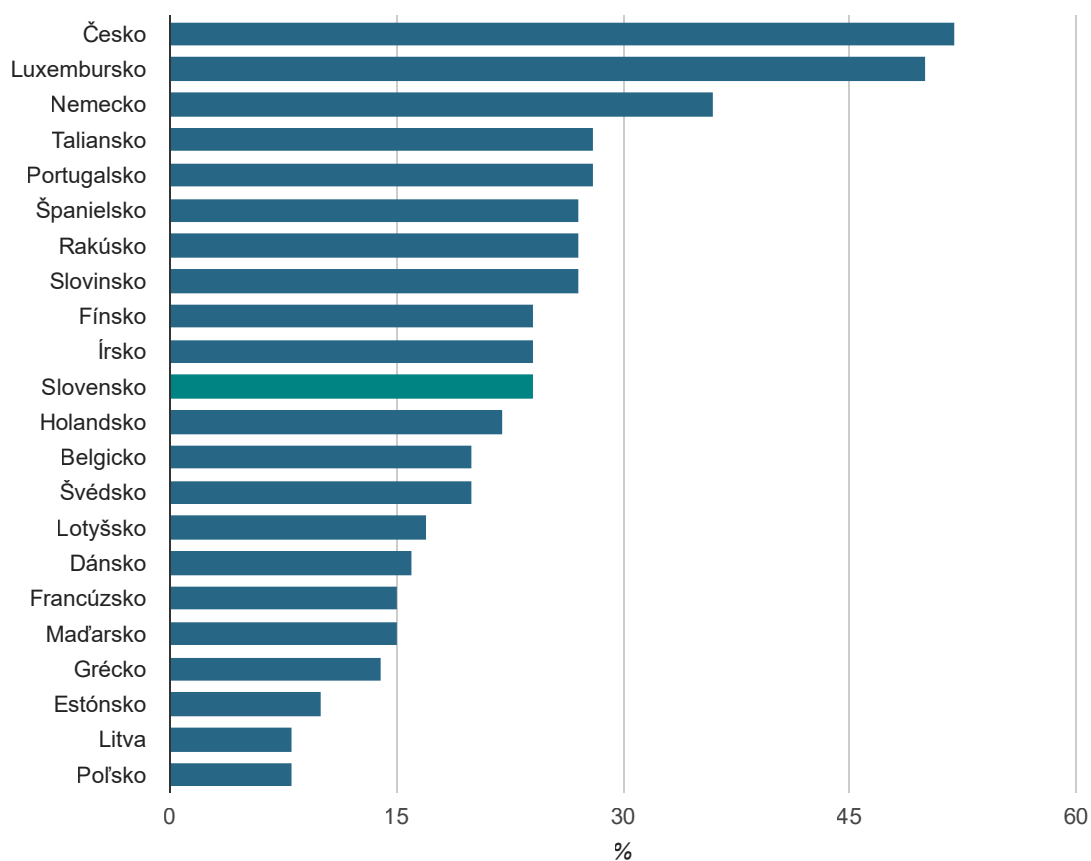
Graf 051 I Podiel ohrozených taxónov živočíchov

Zdroj: ŠOP SR

Medzi **najviac ohrozené bezstavovce** patria šváby (44,4 %), podenky (34,2 %), vážky (33,3 %) a tiež mäkkýše a pavúky (do 30 %). Zo **stavovcov** sú najviac ohrozené mihule (100 %) a obojživelníky s plazmi (nad 40 %).

Graf 052 I Medzinárodné porovnanie ohrozenosti vtákov

Zdroj: OECD (2015)

U všetkých živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

Druhovú ochranu živočíchov

Druhovú ochranu živočíchov je upravená **zákonom č. 543/2002 Z. z. a vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z. z.** Počet **chránených živočíchov** predstavuje v súčasnosti **1 042 taxónov**, z toho 816 s výskytom v SR (cez 3 %). Nie je tu za-

hrnutá taxonomická skupina vtákov, keďže všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich vtákov na území SR sú osobitne chránené.

Invázne druhy živočíchov

Zoznam invázných druhov živočíchov je uvedený v rámci vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. a zahŕňa **26 druhov** (2 druhy

mäkkýšov, 3 druhy kôrovcov, 9 druhov rýb, 1 druh obojživelníkov, 2 druhy plazov, 1 druh vtákov a 8 druhov cicavcov):

Mollusca – mäkkýše

- *Arion lusitanicus* – slizovec iberský
- *Sinanodonta woodiana* – šklabka ázijská

Crustaceae – kôrovce

- **Orconectes limosus* – rak pruhovaný
- **Pacifastacus leniusculus* – rak signálny
- **Procambarus clarkii* – rak červený

Pisces – ryby

- *Ameiurus melas* – sumček čierny
- *Gasterosteus aculeatus* – pichľavka siná
- *Lepomis gibbosus* – slnečnica pestrá
- *Neogobius gymnotrachelus* – býčko nahotemenný
- *Neogobius fluviatilis* – býčko piesočný
- *Neogobius kessleri* – býčko hlavatý
- *Neogobius melanostomus* – býčko čiernoustý
- **Percottus glenii* – býčkovec amurský
- **Pseudorasbora parva* – hrúzovec sieťovaný

Amphibia – obojživelníky

- **Rana catesbeiana* – skokan volský

Reptilia – plazy

- *Chrysemys picta* – korytnačka maľovaná
- **Trachemys scripta* – korytnačka písmenková

Aves – vtáky

- **Oxyura jamaicensis* – potápnica bieloľíca

Mammalia – cicavce

- *Mustela vison* – norok americký
- **Myocastor coypus* – nutria vodná/riečna
- **Nyctereutes procyonoides* – psík medvedíkovitý
- **Ondatra zibethicus* – ondatra pižmová
- **Procyon lotor* – medvedík čistotný
- **Callosciurus erythraeus* – veverica červenková
- **Sciurus carolinensis* – veverica sivá
- **Sciurus niger* – veverica líščia

Poznámka: Druhy označené symbolom * pred názvom druhu boli zaradené Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2016 medzi druhy vzbudzujúce obavy Únie.

V roku 2016 sa pripravoval a medzirezortne prerokovával **návrh zákona o invázných nepôvodných druhoch**, ktorý by mal zabezpečiť implementáciu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 zo dňa 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov (ďalej len „nariadenie EÚ“). V súvislosti s predmetným nariadením EÚ bolo v roku 2016 **prijaté**

vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1141, ktorým sa prijíma **zoznam invázných nepôvodných druhov** vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia EÚ. Obmedzenia vyplývajúce z nariadenia EÚ sa vzťahujú na druhy zaradené na zoznam Únie (23 druhov živočíchov) a sú platné aj pre SR (v súčasnosti 13 druhov s výskytom v SR).

Starostlivosť o chránené a ohrozené druhy živočíchov

Tabuľka 029 I Programy záchrany a starostlivosti druhov živočíchov v roku 2016

Programy záchrany a starostlivosti v roku 2016	Druhy
Spracované	Program záchrany jasoňa červenoookého a korytnačky močiarnej – dopracovaný a pripravený na schválenie.
Schválené	Program záchrany žltáčika zanoväťového (<i>Colias myrmidone</i>) – schválený v 5. PV MŽP SR dňa 25. 2. 2016, uznesením č. 34. Program starostlivosti o vlka dravého (<i>Canis lupus</i>) na Slovensku – schválený v 7. PV MŽP SR dňa 26. 5. 2016, uznesením č. 67.
Realizované	Realizovali sa manažmentové opatrenia v rámci programu záchrany žltáčika zanoväťového.

Zdroj: ŠOP SR, MŽP SR

V **rehabilitačných staniaciach** prevádzkovaných organizáciami ochrany prírody a krajiny bolo v roku 2016 **rehabilitovaných** spolu **1 442 jedincov** poranených alebo inak handicapovaných živočíchov (vtáky, cicavce). Späť do voľnej prírody bolo **vypustených** spolu **796 jedincov**.

V rámci organizačných útvarov ŠOP SR sa v roku 2016 zabezpečilo **stráženie 138 hniezd** 5 druhov dravcov (orol kráľovský, orol skalný, orol krikľavý, sokol sťahovavý a výr skalný) a v nich bolo úspešne **vyvedených** spolu **160 mládat**.

V rámci praktickej starostlivosti o živočíchov boli organizačnými útvarmi ŠOP SR zrealizované aj aktivity na **zlepšenie generáčnych a pobytových podmienok živočíchov**, ako napr. budovanie nových, resp. údržba umelých hniezdných

podložiek pre bociany, dravce, sovy a spevavce, stráženie tokanísk lesných kurovitých vtákov, zlepšenie hniezdných podmienok pre krakľovce, riešenie výskytu netopierov a dážďovníkov v panelových domoch, sledovanie funkčnosti rybovodov, monitoring hniezd sov, zlepšenie podmienok v okolí vodných plôch pre bahniaky a čajky, úprava biotopov vo voľnej krajine a reprodukčných lokalít pre obojživelníky.

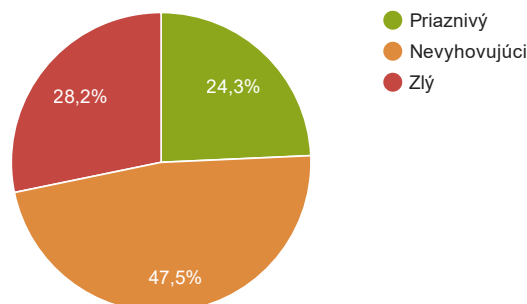
ŠOP SR zabezpečuje na problematických úsekoch komunikácií v čase jarnej **migrácie obojživelníkov** inštaláciu fóliových zábran a následný prenos obojživelníkov, prevažne žiab, cez teleso cesty. Celkovo bolo **v roku 2016 prenesených** 92 097 jedincov obojživelníkov (o 11 840 viac ako v predchádzajúcom roku), pričom spolu bolo inštalovaných 32 450 m **zábran** pre obojživelníky.

SÚHRNNÉ INFORMÁCIE O STAVE OCHRANY DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU

V smernici Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch) sú uvedené **podmienky ochrany pre vybrané druhy** rastlín a živočíchov a **povinnosti monitorovania ich stavu**. Ide o druhy európskeho významu (EV) uvedené v prílohách smernice o bioto-

poch. Predmetom monitoringu na Slovensku je 146 druhov živočíchov a 49 druhov rastlín EV. Podľa **výsledkov** priebežného monitoringu druhov EV sa **k roku 2016** nachádzalo **v nepriaznivom stave** (nevyhovujúci, príp. zlý) spolu **75,7 % druhov** (pokles o 1,8 % oproti predchádzajúcemu roku).

Graf 053 I Stav druhov európskeho významu

Poznámka: Stav k 31. 12. 2016.

Zdroj: ŠOP SR (KIMS)

Európskej komisii bola predložená **správa o vydaných výnimkách** v zmysle čl. 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne

žijúceho vtáctva (za rok 2015). Do správy boli vložené všetky udelené výnimky zo strany MŽP SR, ktoré sa týkali vtáčích druhov.

BIOTOPY

Pod prírodným biotopom sa rozumie suchozemské alebo vodné územie prírodného alebo poloprírodného charakteru, rozlíšené geografickými, abiotickými a biotickými charakteristikami.

Rozlišujeme biotopy európskeho a národného významu, ktoré sú definované vo vyhláske MŽP SR č.24/2003 Z. z., vrátane uvedenia ich spoločenskej hodnoty. Vyhláška vymedzuje **25 typov biotopov národného a 66 typov biotopov európskeho významu** v rámci 12 kategórií (formačných skupín).

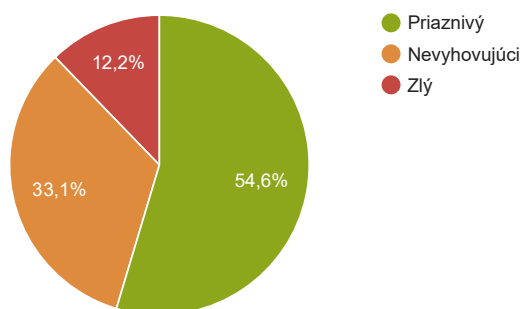
Praktická starostlivosť o biotopy bola v roku 2016 zameraná predovšetkým na nahradenie chýbajúceho tradičného obhospodarovania a spočívala najmä v likvidácii náletových drevín, kosení biomasy a jej následným odstránením z lokalít. Tieto opatrenia boli vykonané spolu na **91 lokalitách** o celkovej výmere 171,35 ha **v chránených územiach** a na **33 genofondových plochách** o celkovej výmere 27,04 ha.

Súhrnné informácie o stave ochrany biotopov európskeho významu

V zmysle prílohy I smernice o biotopoch sa **pre biotopy EV vyhlasujú územia európskeho významu**, vrátane **povinnosti monitorovania stavu týchto biotopov** s prirodzeným výskytom na Slovensku. Predmetom monitoringu je 66 typov biotopov EV. Podľa **výsledkov** priebežného monitoringu

z Komplexného informačného a monitorovacieho systému sa **k roku 2016** nachádzalo **v nepriaznivom stave** (nevyhovujúci, resp. zlý) **45,4 %** biotopov (o 14,1 % menej ako predchádzajúci rok).

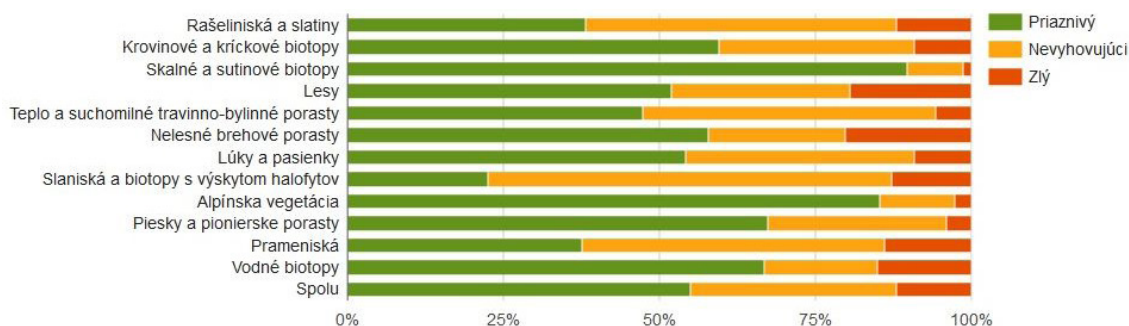
Graf 054 | Stav biotopov európskeho významu

Poznámka: Stav k 31. 12. 2016.

Zdroj: ŠOP SR (KIMS)

Graf 055 | Celkové zhodnotenie stavu ochrany biotopov EV podľa kategórií

Poznámka: Stav k 31. 12. 2016.

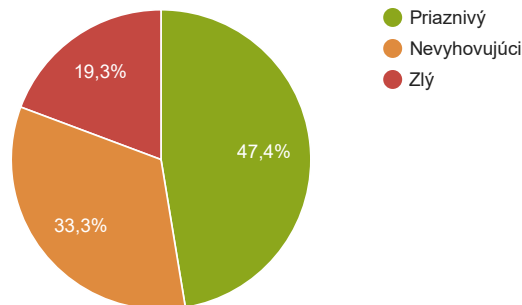
Zdroj: ŠOP SR (KIMS)

Mokrade

Medzi najviac **ohrozené biotopy** v rámci celej strednej Európy patria rašeliniská, mokrade a zaplavované lúky. V SR je známy výskyt **23 typov biotopov** EV, ktoré sú klasifikované ako vodné, riečne, mokraďové alebo závislé od vodného

prostredia, pričom **v nepriaznivom stave** (nevyhovujúci, príp. zlý) je **52,6 %** mokraďových biotopov (bez výraznejších zmien oproti predchádzajúcemu roku).

Graf 056 I Stav biotopov mokraďového charakteru

Poznámka: Stav k 31. 12. 2016.

Zdroj: ŠOP SR (KIMS)

V roku 2016 spracovalo MŽP SR **vyhodnotenie plnenia** (odpočet) opatrení na ochranu a zlepšenie stavu mokraďí, ktoré sú definované v **Akčnom pláne pre mokrade na roky 2015 – 2018** k Aktualizovanému Programu starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2015 – 2021 za rok 2016. Spracovali sa tiež **ramsarské informačné formuláre** pre 12 zo 14 lokalít mokraďí medzinárodného významu. V rámci **Karpatskej iniciatívy pre mokrade** (CWI) sa úsilie zameralo na prípravu nových

projektov, najmä z Dunajského nadnárodného programu, ku ktorým sa uskutočnilo niekoľko medzinárodných prípravných stretnutí a konzultácií. 20. – 21. mája 2016 sa uskutočnil **workshop „Migrácia rýb a bariéry na tokoch“** pri príležitosti **Svetového dňa migrácie rýb 2016**, ktorý zorganizovalo Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny (v súčasnosti SOPBaK) v spolupráci s ďalšími subjektmi.

Ekosystémové služby

Hodnotenie ekosystémových služieb bolo v SR **dosiaľ vykonané** v NP Slovenský raj (2009), NP Veľká Fatra (2011), Tatranskom národnom parku (2012) a NP Muránska planina (2014). Čiastkové hodnotenia ekosystémových služieb boli vypracované pre niektoré lesné ekosystémy.

Problematike venuje **pozornosť aj EK**. Medzi ciele stratégie EÚ pre biodiverzitu patrí: „Do roku 2020 zachovať a obnoviť ekosystémy a ich služby“. V tomto kontexte bola pre účely hodnotenia ekosystémových služieb na MŽP SR **zriadená pracovná skupina MAES-SK**, zložená zo zástupcov rele-

vantných organizácií, ktorá sa podieľa na príprave základného hodnotenia ekosystémových služieb v SR. ŠOP SR vytvorila prvotnú **mapu ekosystémov** z dostupných zdrojov a generalizovala jej výstupnú podobu tak, aby bola prístupná a mohla byť spoločne využívaná všetkými členmi pracovnej skupiny. Okrem základu pre hodnotenie ekosystémových služieb v SR poskytuje mapa ekosystémov ďalšie možnosti využitia, napr. môže byť použitá pri územnom plánovaní alebo ako základná mapa biotopov, ktorá sa môže na lokálnej úrovni spresňovať terénnym mapovaním.

STAROSTLIVOSŤ O CHRÁNENÉ ČASTI PRÍRODY

Realizácia práva a koncepčných činností v oblasti ochrany biodiverzity

OBCHOD S OHROZENÝMI DRUHMI

Obchod s ohrozenými druhmi upravuje **nariadenie Rady (ES) č. 338/97** o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi v platnom znení a súvisiace vykonávacie nariadenia Komisie, ako aj **zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacia **vyhláška**.

MŽP SR sa ako **Výkonný orgán SR** podľa **Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES)** pravidelne zúčastňovalo na zasadnutiach Stáleho výboru pri EK pre výkonné orgány CITES, ako aj Stáleho výboru pri EK pre vynucovanie práva v oblasti obchodovania s ohrozenými druhmi.

Vedeckým orgánom CITES v SR je **ŠOP SR**. V súvislosti s **SK-PRES** sa MŽP SR, vedecký orgán a experti zúčastnili pracovných stretnutí na EK a Rade EÚ, ktorých cieľom bola príprava spoločnej pozície EÚ na 17. zasadnutie Konferencie strán

dohovoru CITES (COP17) v Johannesburgu, kde zasadnutiu predsedalo SR s Holandskom.

Na základe úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu SR 2014 – 2019 na presadzovanie uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 338/97 zabezpečilo MŽP SR lektorov na školenie pre začínajúcich pracovníkov OÚ a SIŽP v oblasti obchodovania s ohrozenými druhmi, ako aj informovanie verejnosti o aktuálnych právnych predpisoch v oblasti CITES prostredníctvom príslušnej web stránky.

V roku 2016 MŽP SR informovalo prostredníctvom svojej web stránky aj o **pozastavení dovozu rohov z nosorožca (*Ceratotherium simum simum*)** z Juhoafrickej republiky. MŽP SR pristúpilo k tomuto kroku v záujme zvýšenia ochrany nosorožcov a obmedzenia nelegálneho obchodu s ich rohmi v súlade s právnymi predpismi EÚ.

MŽP SR v roku 2016 **vydalo 173 povolení** na dovoz/vývoz/opätovný vývoz (najmä pre výrobky z kože a poľovnícke trofeje) a **1 135 výnimiek** zo zákazov komerčných činností (najmä pre korytnačky, papagáje, dravce a sovy).

STRATEGICKÉ DOKUMENTY

V súvislosti s napĺňaním cieľov **Aktualizovanej národnej stratégie ochrany biologickej diverzity do roku 2020** sa SR aktívne zúčastňovala na stretnutiach Poradného orgánu dohovoru pre vedecké, odborné a technické záležitosti (SBSTTA) – na európskom stretnutí expertov (Vilm, Nemecko), na 20. zasadnutí SBSTTA (Montreal, Kanada), na 1. zasadnutí SBI (Montreal, Kanada) a na viacerých zasadnutiach WPIEI (Pracovná skupina pre medzinárodné otázky o životnom prostredí) v Bruseli. SR sa podieľala na príprave a pripomienkovaní dokumentov pre **13. zasadnutie Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite (COP13)** a súbežne prebiehajúce **2. zasadnutie zmluvných strán Nagojského protokolu (COP MOP 2)** a **8. zasadnutie zmluvných strán Kartagenského protokolu (COP MOP 8)**. SR bolo súčasťou tímu pre prípravu COP13, COP MOP2 a COP MOP 8 v Cancúne v Mexiku (4. – 17. 12. 2016). SR spolu s EK zabezpečovali koordináciu štátov EÚ na týchto zasadnutiach (SK-PRES).

Spracované bolo **vyhodnotenie plnenia Akčného plánu**

pre implementáciu opatrení vyplývajúcich z aktualizovanej národnej stratégie ochrany biodiverzity do roku 2020 a bol pripravený materiál na rokovanie vlády SR v roku 2017.

Viaceré organizačné útvary ŠOP SR organizovali výchovno-vzdelávacie aktivity pre verejnosť pri príležitosti Medzinárodného dňa biodiverzity.

Jeden z troch hlavných cieľov Dohovoru o biologickej diverzite implementuje **Nagojský protokol** o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania. SR je jeho zmluvnou stranou od roku 2016. EÚ implementovala Nagojský protokol nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 511/2014 o opatreniach na zaistenie súladu pre používateľov Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Únii, ktoré následne SR implementovala do svojej legislatívy zákonom č. 263/2015 Z. z. o pôsobnosti pre oblasť prístupu ku genetickým zdrojom a využívania prínosov vyplývajúcich z ich používania.

Ochrana jaskýň

V roku 2016 bol vybudovaný 1 uzáver vchodu do jaskyne a vykonané boli dve opravy poškodených uzáverov. Vykonali sa tiež preventívne prehliadky a čistenia skalných stien nad vchodmi a v podzemí pri 8 sprístupnených jaskyniach. **Prevádzkovaných** bolo 13 sprístupnených jaskýň v prevádzke ŠOP SR – Správa slovenských jaskýň. Ďalších 5 jaskýň bolo prevádzkovaných v nájme (Morské oko bolo mimo prevádzky).

K roku 2016 je v SR **evidovaných 7 189 jaskýň**, ktoré sú zároveň aj prírodnými pamiatkami. Z nich **44 najvýznamnejších** bolo zaradených medzi **národné prírodné pamiatky**.

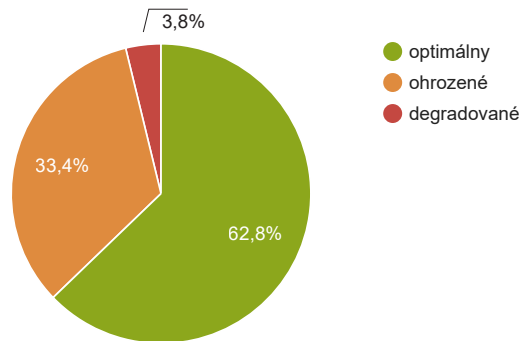
Sprístupnených je 19 jaskýň, celkový počet **verejnosti voľne prístupných jaskýň** predstavuje **42 jaskýň** a celkový počet **jaskýň s vyhláseným ochranným pásmom** je 20.

Chránené stromy

V roku 2016 **nedošlo** k vyhláseniu, zmene (aktualizácii) alebo zrušeniu v rámci sústavy chránených stromov (CHS). Sústavu chránených stromov tak tvorí celkovo **443 chránených stro-**

mov a ich skupín, vrátane stromoradií – chránených objektov, čo predstavuje celkovo **1 251 jedincov stromov** v rámci 65 **taxónov** (z toho 32 pôvodných a 33 nepôvodných).

Graf 057 I Stav chránených stromov

Poznámka: Stav k roku 2016.

Zdroj: ŠOP SR

V roku 2016 bolo **ošetrených** 33 chránených stromov a ich skupín (76 jedincov). Na financovaní sa podieľali ŠOP SR z

vlastného rozpočtu, vlastníci pozemkov, na ktorých stromy rastú, obce (mimo vlastníctva pozemku) a iné zdroje.

Chránené územia

Zriaďovanie chránených území a starostlivosť o ne je nástrojom realizácie územnej ochrany, ktorá má prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, k ochrane a trvalému udržiavaniu prírodných zdrojov, k záchrane prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a k dosiahnutiu a udržiavaniu ekologickej stability.

STAV PRÁVNEJ OCHRANY CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Tabuľka 030 I Prehľad právnej ochrany chránených území

Prehľad vyhlásených chránených území v roku 2016

V roku 2016 nebolo vyhlásené žiadne chránené územie.

Účinnosť (1. 1. 2016) nadobudli predpisy z roku 2015 pre 2 CHÚ schválené v roku 2015 – PP Partizánska jaskyňa (verejnosti voľne prístupná) a PR Borsukov vrch (súčasť SKUEV0229 Bukovské vrchy).

Prehľad aktualizovaných chránených území v roku 2016

V roku 2016 nebolo aktualizované žiadne chránené územie.

Účinnosť (1. 6. 2016) nadobudol predpis z roku 2015 ohľadom aktualizácie NP Slovenský raj (zonácia) (súčasť SKUEV0112 Slovenský raj a SKUEV0290 Horný tok Hornádu), schválený v roku 2015.

Prehľad zrušených chránených území v roku 2016

V roku 2016 nebolo zrušené žiadne chránené územie.

Účinnosť (1. 6. 2016) nadobudol predpis z roku 2015 ohľadom zrušenia všetkých 18 tzv. maloplošných chránených území, ktoré sa stávajú súčasťou zón NP Slovenský raj, schválený v roku 2015. Jedná sa o NPR Kyseľ, NPR Vernárska tiesňava, NPR Stratená, NPR Sokol, NPR Piecky, NPR Prielom Hornádu, NPR Suchá Belá, NPR Holý Kameň, NPR Zejmarská roklina, NPR Tri kopce, PR Čingovské hradisko, PR Malé Zajfy, PR Vyšná Roveň, PR Barbolica, PR Mokrá, PR Kocúrová, PR Ostrá skala a PP Hranovnické pleso.

Zdroj: ŠOP SR

V roku 2016 bolo **do schvaľovacieho procesu** na okresné úrady v sídle kraja zaslaných **6 projektov ochrany** o Chránený areál (CHA) Čenkov, CHA Vinište (Nitriansky kraj), CHA Bradlo (Banskobystrický kraj), CHA Horný tok Chotčianky, CHA Horný tok Výravý a CHA Laborec (Prešovský kraj).

V roku 2016 **odkúpila** SR (v zastúpení ŠOP SR) v rámci zoná-

cie NP Slovenský raj, **pozemky v NPR Prielom Hornádu**, ktorého súčasťou je aj najnavštevovanejšie miesto Tomášovský výhľad (k. ú. Spišské Tomášovce, okres Spišská Nová Ves). V rámci NP Slovenský raj začala ŠOP SR s výberom vstupného (Kysel – ferrata).

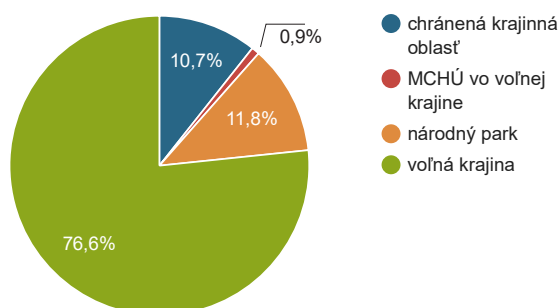
NÁRODNÁ SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Celková výmera osobitne chránenej prírody v SR klasifikovanej stupňami ochrany (**2. – 5. stupeň** ochrany, tzv. národná sústava CHÚ) **v roku 2016** činila **1 147 059 ha**, čo predstavuje **23,39 %** z územia SR.

Okrem uvedeného sa na území SR nachádzajú územia,

ktoré **nie sú klasifikované stupňami ochrany**, napr. **41 vyhlásených chránených vtáčích území** s celkovou výmerou **1 284 806 ha** a **20 jaskýň** (14 NPP a 6 PP) s vyhláseným ochranným pásmom s celkovou výmerou **3 347 ha** (veľká časť ich území sa prekrýva s národnou sústavou CHÚ).

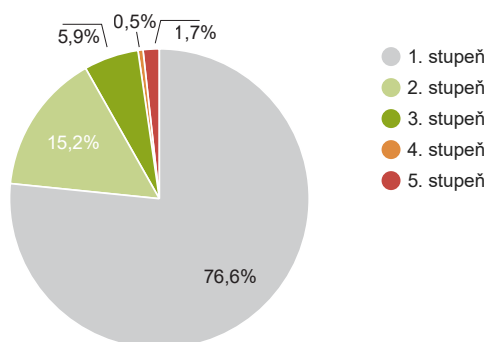
Graf 058 | Podiel chránených území podľa vybraných kategórií

Poznámka: Stav k roku 2016.

Zdroj: ŠOP SR

Graf 059 | Podiel chránených území podľa stupňov ochrany

Poznámka: Stav k roku 2016.

Zdroj: ŠOP SR

V SR sa k roku 2016 nachádzalo **9 národných parkov** a **14 chránených krajinných oblastí**. Na území **CHKO** sa celkovo nachádzalo spolu 249 tzv. „maloplošných“ chránených území (MCHÚ) s celkovou výmerou (spolu s ich ochrannými pásmami) 12 689 ha (2,4 % z územia CHKO), **na území NP** to bolo 193 MCHÚ s celkovou výmerou (spolu s ich ochrannými pásmami) 68 424 ha (21,6 % z územia NP), **na území ochran-**

ných pásiem NP to bolo 70 MCHÚ s celkovou výmerou (spolu s ich ochrannými pásmami) 2 487 ha (1 % z územia OP NP) a na území mimo CHKO, NP a OP NP, **v tzv. voľnej krajine**, sa nachádzalo 580 MCHÚ s celkovou výmerou (spolu s ich ochrannými pásmami) 32 475 ha (0,9 % z rozlohy tzv. voľnej krajiny a 27 % z celkovej výmery MCHÚ (vrátane ich OP) v SR.

Tabuľka 031 I Prehľad tzv. „maloplošných“ chránených území (MCHÚ)

Kategória	Počet	Výmera chráneného územia (ha)	Výmera ochranného pásma (ha)	% z rozlohy SR (aj s OP)
Chránené krajinné prvky	1	3	x	0,00
Chránené areály	172	11 015	2 425	0,27
Prírodné rezervácie (vrátane 2 súkromných)	384	14 222	301	0,30
Národné prírodné rezervácie	209	80 776	2 239	1,69
Prírodné pamiatky (bez jaskýň a vodopádov)	217	1 525	207	0,04
Prírodné pamiatky – verejnosti voľne prístupné jaskyne	42	0	31	0,00
Prírodné pamiatky – ostatné vyhlásené jaskyne	7	0	261	0,01
Prírodné pamiatky – prírodné vodopády	0	0	0	0,00
Národné prírodné pamiatky (bez jaskýň a vodopádov)	11	59	27	0,00
Národné prírodné pamiatky – jaskyne	44	0	3 055	0,06
Národné prírodné pamiatky – prírodné vodopády	5	0	0	0,00
Spolu	1 092	107 599	8 545	2,37

Zdroj: ŠOP SR

Tabuľka 032 I Prehľad chránených území v SR podľa druhov a stupňov ochrany

Stupeň ochrany*	Kategória**	Výmera (ha)	% z územia SR
1. stupeň	„voľná krajina“	3 756 441	76,61
2. stupeň	CHKO***, OP NP***, CHA, zóny D	744 564	15,19
3. stupeň	NP***, CHA, OP CHA, OP PR, OP NPR, OP PP, OP NPP, zóny C, OP „MCHÚ“ zo zákona	289 879	5,91
4. stupeň	NPR, PR, NPP, PP, CHA, CHKP, OP NPR, OP PR, OP NPP, OP PP, zóny B	26 568	0,54
5. stupeň	NPR, PR, NPP, PP, zóny A	86 047	1,75
2. – 5. stupeň	osobitne chránené časti prírody klasifikované stupňami ochrany	1 147 059	23,39

* Nie sú uvádzané územia, ktoré nemajú stupeň ochrany (CHVÚ a ochranné pásma PP – jaskýň).

** Uvádzané sú aj ochranné pásma CHÚ „zo zákona,“ v ktorých platí 3. stupeň ochrany.

*** Výmera mimo tzv. „maloplošných“ CHÚ a ich OP.

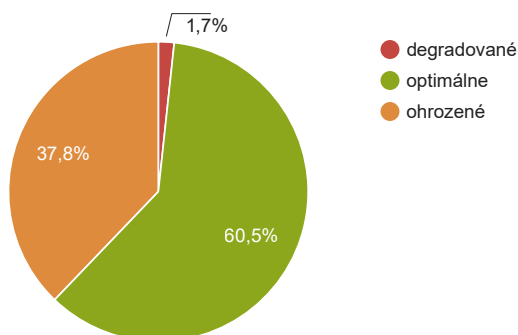
Zdroj: ŠOP SR

OHROZENOSŤ A DEGRADÁCIA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Stav tzv. „maloplošných“ chránených území zaradených do 2. – 5. stupňa ochrany je hodnotený v 3 kategóriách ohrozenosti. Z celkovej výmery 116 144 ha „maloplošných“ chrá-

nených území bolo **degradovaných 0,2 %**, **ohrozených** bolo **17,5 %** a v **optimálnom stave** bolo **82,2 %** z celkovej plochy MCHÚ.

Graf 060 I Ohrozenosť MCHÚ podľa ich počtu

Poznámka: Stav k roku 2016.

Zdroj: ŠOP SR

CHRÁNENÉ ÚZEMIA V MEDZINÁRODNOM KONTEXTE

Z medzinárodne chránených území sa na území SR nachádzajú:

- **2 územia**, ktoré majú udelený **Európsky diplom Rady Európy pre chránené územie**:
 - o NPR Dobročský prales (1998)
 - o NP Poloniny (1998)
- **4 územia** zaradené do siete **biosférických rezervácií** (v rámci Programu OSN Človek a biosféra - MaB):
 - o Biosférická rezervácia Poľana (1990)
 - o Biosférická rezervácia Slovenský kras (1977)
 - o Biosférická rezervácia Východné Karpaty (1998; trilaterálna BR: Poľsko/Slovensko/ Ukrajina)
 - o Biosférická rezervácia Tatry (1992; bilaterálna BR: Poľsko/Slovensko)
- **2 medzinárodné lokality** zapísané do Zoznamu svetového

prírodného dedičstva **UNESCO** (v rámci Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva):

- o Jaskyne Slovenského a Aggteleckého krasu (1997)
- o Karpatské bukové pralesy a staré bukové lesy Nemecka (2007)

(každé s viacerými lokalitami na území SR).

- **14 lokalít** zapísaných do Zoznamu mokradi medzinárodného významu (tzv. **ramsarské lokality**; spolu 40 695 ha, resp. 0,8 % z územia SR), v rámci Dohovoru o mokradiach majúcich medzinárodný význam, najmä ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor).

Väčšina uvedených území je aj súčasťou národnej sústavy chránených území.

STAROSTLIVOSŤ O CHRÁNENÉ ÚZEMIA

V roku 2016 bolo **schválených 7 programov starostlivosti** o CHÚ spracovaných z projektov LIFE a OP ŽP. Ďalších 15 programov starostlivosti bolo zaslaných do schvaľovacieho procesu na okresné úrady v sídle kraja. Postupne sa pred-

rokovali ďalšie programy starostlivosti s vlastníkmi, správcami a nájomcami pozemkov, ktoré sa následne v roku 2017 zašlú na úrady na schválenie.

Tabuľka 033 I Prehľad CHÚ so schválenými programami starostlivosti

Názov CHÚ	Rok schválenia
Program starostlivosti o Chránený areál Bodický rybník	Schválený v roku 2007
Program starostlivosti o Prírodnú pamiatku Rösslerov lom	Schválený v roku 2008
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Lupka	Schválený v roku 2009
Program starostlivosti o Národnú prírodnú rezerváciu Belianske lúky	Schválený v roku 2010
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Jelšovec	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Podskalský Roháč	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Chránený areál Rudava	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Chránený areál Kotlina	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Chránený areál Bahno	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Jasenácke	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Orlovské vršky	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Chránený areál Mešterova lúka	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Zelenka	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Vanišovec	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Národnú prírodnú rezerváciu Kláštorské lúky	Schválený v roku 2011
Program starostlivosti o Chránený areál Bežnisko	Schválený v roku 2012
Program starostlivosti o Chránený areál Šranecké piesky	Schválený v roku 2012
Program starostlivosti o Chránený areál Gavurky	Schválený v roku 2013
Program starostlivosti o Chránený areál Pavúkov jarok	Schválený v roku 2014
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Kobela	Schválený v roku 2014
Program starostlivosti o Národný Park Slovenský raj na roky 2016 – 2025	Schválený v roku 2015
Program starostlivosti o Chránený areál Svarkovica	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Chránený areál Dolné lazy	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Chránený areál Záhrada	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Chránený areál Kostolianske lúky	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Chránený areál Kopec	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Mackov bok	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Prírodnú rezerváciu Chotinske piesky	Schválený v roku 2016
Program starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2017 – 2026	Schválený v roku 2016

Zdroj: ŠOP SR

Poznámka: Všetky dokumenty možno nájsť na webovej stránke <http://www.sopsr.sk/web/?cl=119>.

V roku 2016 **pribudli 2 náučné chodníky (NCH)** zriadené ŠOP SR (v NP Slovenský raj: NCH Kyseľ – Ferrata a NCH Raj v rukách človeka) a v rámci jej organizačných útvarov je evido-

vaných **67 NCH** (vrátane 5 NCH v správe SSJ). Ďalej bolo evidovaných **44 náučných lokalít** (vrátane 19 NL v správe SSJ) a **12 informačných stredísk ochrany prírody**.

EURÓPSKA SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ – NATURA 2000

Základnou súčasťou európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov je dobudovanie sústavy NATURA 2000, ktorá predstavuje súvislú európsku ekologickú sústavu osobitne chránených území a zabezpečenie starostlivosti o tieto územia.

Sústavu NATURA 2000 (v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa používa termín „európska sústava chránených území“) tvoria dva typy území:

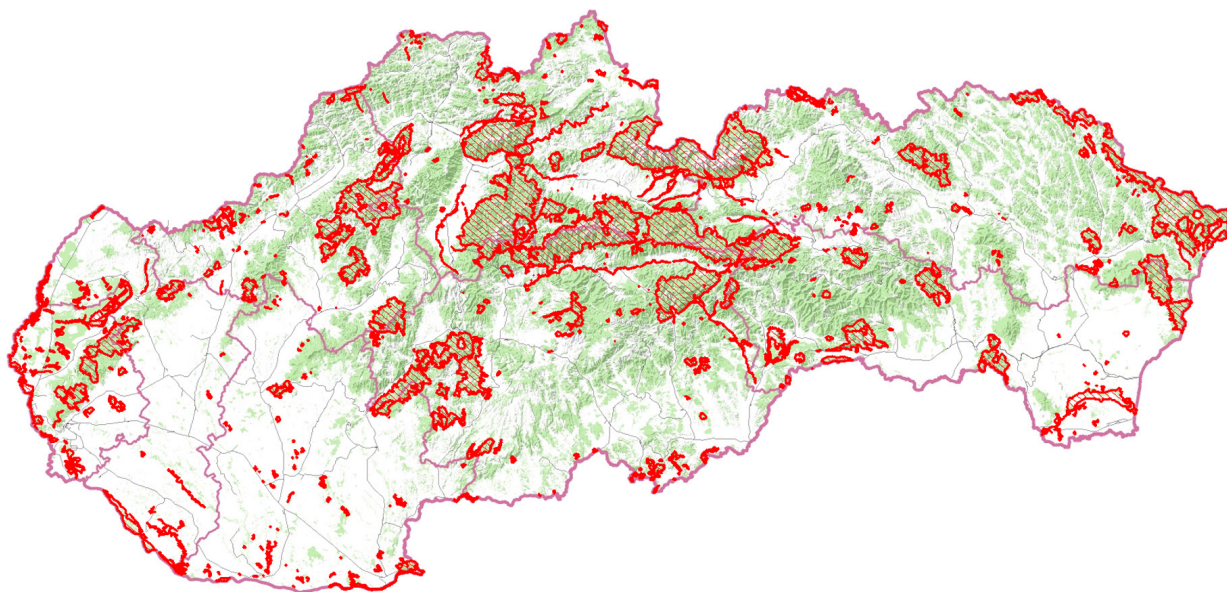
Územia európskeho významu (ÚEV) – ide o lokality navrhnuté za chránené územia na základe kritérií stanovených v smernici Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch);

- **národný zoznam ÚEV** (schválený uznesením vlády SR č. 239 zo 17. marca 2004) bol na základe požiadaviek EK a uznesenia vlády SR č. 577 z 31. augusta 2011 **aktualizovaný** na **473 území**, s výmerou **584 353 ha**, čo tvorí **11,9**

% z výmery SR;

- **v roku 2016** pokračovala **príprava projektov ochrany** pre vyhlásenie ÚEV neprekrývajúcich sa s národnou sústavou chránených území. ŠOP SR predložila na MŽP SR 38 projektov ochrany na vyhlásenie ÚEV v národnej kategórii chránených území (najmä CHA alebo PR);
- **v roku 2016** pokračoval aj **proces druhej aktualizácie národného zoznamu ÚEV** v zmysle záverov bilaterálnych rokovaní s EK v roku 2012 ohľadne dostatočnosti vymedzenia ÚEV. Návrh na doplnenie národného zoznamu ÚEV bol predrokován s majoritnými štátnymi i neštátnymi vlastníkmi a užívateľmi pozemkov. Prerokovanie podľa § 27 ods. 3 zákona č. 534/2002 Z. z. bolo naplánované až na rok 2017.

Mapa 018 | ÚEV v aktualizovanom národnom zozname

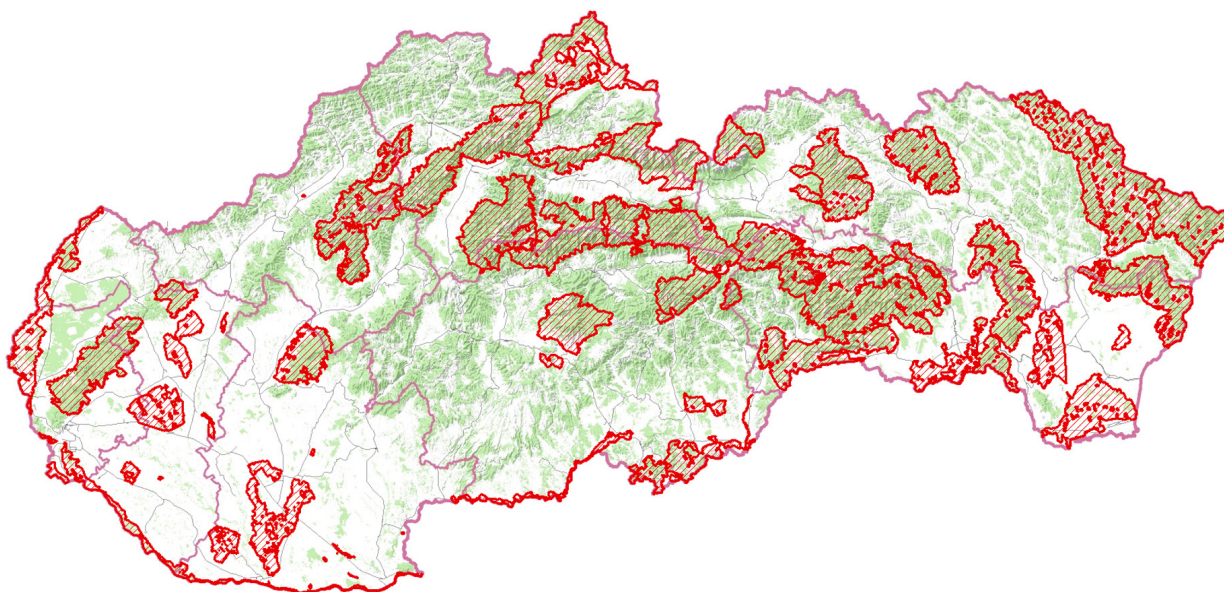
Zdroj: ŠOP SR

Chránené vtáčie územia (CHVÚ) – lokality vyhlásené za chránené na základe kritérií stanovených v smernici Európskeho Parlamentu a Rady č. 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (smernica o vtácoch);

- **národný zoznam CHVÚ** (schválený uznesením vlády SR č. 636 z 9. júla 2003) bol v roku 2010 **aktualizovaný**, pričom v súčasnosti sa v ňom nachádza **41 území** s výmerou **1 284 806 ha**, čo predstavuje **26,16 %** rozlohy SR;

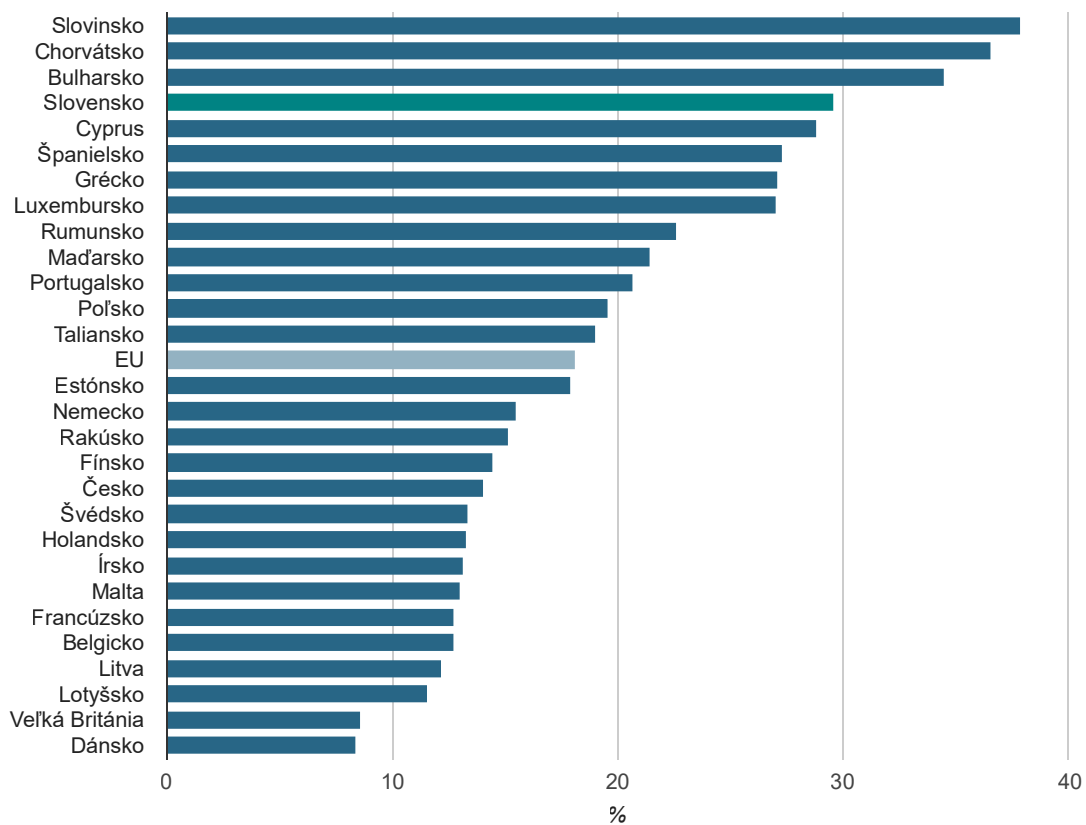
- **v roku 2012** bolo **vyhlásené posledné CHVÚ** (Levočské vrchy) s účinnosťou od roku 2013;
- **v roku 2016** bolo **dopracovaných a prerokovaných** v zmysle § 50 zákona č. 543/2002 Z. z. **prvých 6 programov starostlivosti o CHVÚ**. Následnými krokmi je zapracovanie pripomienok a predloženie na schválenie do vlády SR. Schválenie programov starostlivosti o CHVÚ je plánované v rokoch 2017 až 2019.

Mapa 019 | CHVÚ v aktualizovanom národnom zozname

Zdroj: ŠOP SR

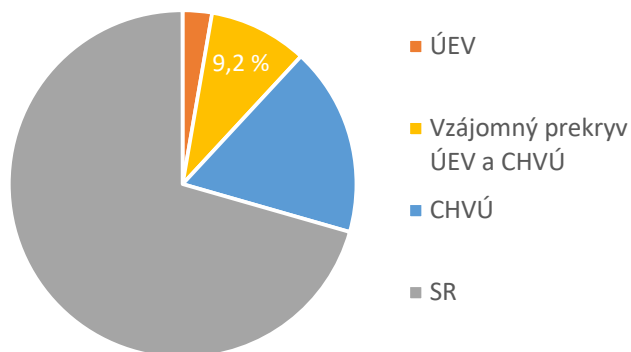
Graf 061 | Medzinárodné porovnanie podielu území NATURA 2000 na celkovej výmere krajiny

Poznámka: Stav k roku 2015

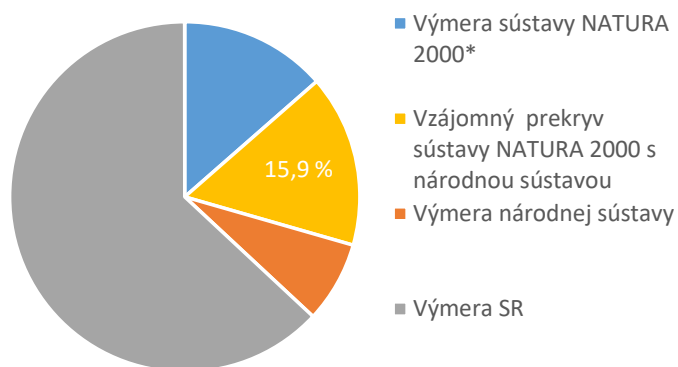
Zdroj: EK (NATURA 2000 Barometer; EÚ-28)

Graf 062 I Prehľad vzájomného prekryvu území sústavy NATURA 2000

Zdroj: ŠOP SR

Graf 063 I Prehľad prekryvu území sústavy NATURA 2000 s národnou sústavou chránených území

Zdroj: ŠOP SR

Poznámka: * vzájomné prekryvy ÚEV a CHVÚ sú započítané len raz